

Sygn. akt II CZ 12/18

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A.R.
przeciwko "[...] Wydawnictwo Psychologiczne" Spółce z ograniczoną
odpowiedzialnością w S.
o ochronę praw autorskich,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 23 marca 2018 r.,
zażalenia strony pozwanej
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w P.
z dnia 28 listopada 2017 r., sygn. akt I ACa .../17,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

A.R. w pozwie skierowanym przeciwko „[...] Wydawnictwu Psychologicznemu” spółce z o.o. w S. dochodził ochrony praw autorskich. Jako wartość przedmiotu sporu podał kwotę 242 288 zł, czyli równowartość dochodzonych roszczeń pieniężnych. Nie został wezwany do uzupełnienia braków formalnych pozwu przez podanie wartości przedmiotu sporu co do pozostałych dochodzonych pozwem niepieniężnych roszczeń majątkowych. Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 28 grudnia 2016 r. zobowiązał pozwaną do zaniechania naruszania autorskich praw majątkowych powoda, polegającego w szczególności na publikacji i zwielokrotnianiu książki „[...]”, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 69 739,96 zł tytułem odszkodowania i kwotę 41 069,89 zł tytułem wydania uzyskanej korzyści oraz nakazał pozwanej wycofanie pozostających w dystrybucji egzemplarzy książki i zniszczenie egzemplarzy pozostających w jej posiadaniu. Pozwana wniosła apelację od wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając go w całości i wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 110 809,85 zł, czyli równowartość zasądzonych na rzecz powoda świadczeń pieniężnych. Sąd Apelacyjny wezwał ją do uzupełnienia braków formalnych apelacji przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w stosunku do pozostałych rozstrzygnięć w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia apelacji w tym zakresie. W tym terminie pozwana określiła wartość przedmiotu zaskarżenia co do wymienionych rozstrzygnięć na 0 zł oraz podniosła, że wskazana przez powoda wartość przedmiotu sporu, niesprawdzona przez Sąd Okręgowy, nie podlega badaniu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 28 listopada 2017 r. odrzucił apelację pozwanej w części zawierającej zaskarżenie zawarte w pkt 1 i 4 wyroku Sądu

Okręgowego. Podkreślił, że roszczenia uwzględnione przez Sąd Okręgowy w punktach 1 i 2 zaskarżonego wyroku mają charakter majątkowy, o czym przesądza art. 79 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2017 r. poz. 880 ze zm.; dalej: „pr. aut.”). W związku z tym powód miał obowiązek, stosownie do art. 19 § 2 i art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c., podać w pozwie wartość przedmiotu sporu w stosunku do tych roszczeń niepieniężnych. Tymczasem powód wskazał jako wartość przedmiotu sporu jedynie równowartość dochodzonych świadczeń pieniężnych, a ten brak formalny nie został usunięty do zakończenia postępowania przed Sądem Okręgowym. Nie oznacza to jednak, że skarżący, wnosząc apelację w stosunku rozstrzygnięć obejmujących te żądania, był zwolniony z obowiązku wskazania w tym zakresie wartości przedmiotu zaskarżenia, a obowiązek taki wynika *expressis verbis* z art. 368 § 2 k.p.c.

Pozwana wniosła do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego, zarzucając naruszenie art. 373 zdanie 2, art. 368 w związku z art. 373 zdanie 2 (dwukrotnie) oraz art. 25 § 1 w związku z art. 368 § 2 w związku z art. 373 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się (zob. np. postanowienie z dnia 24 listopada 2016 r., III CZ 46/16, niepubl.), że oznaczenie wartości przedmiotu sporu należy do powoda, a wskazana przez niego wartość w zasadzie nie podlega zmianom, także w toku instancji, chyba że zostanie sprawdzona przez sąd na podstawie art. 25 k.p.c. albo gdy dojdzie do rozszerzenia powództwa lub orzeczenia ponad żądanie (art. 368 § 2 k.p.c.). Przyjmuje się również, że wskazana przez powoda wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona przez sąd pierwszej instancji (art. 25 k.p.c.), pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.), a następnie w postępowaniu kasacyjnym (art. 368 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.). Podkreśla się też, że w sytuacji, w której sąd drugiej instancji dostrzega, iż wskazana w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia, w świetle granic w niej oznaczonych, budzi zastrzeżenia, to - stosując odpowiednio art. 25 § 1 w związku z art. 368 § 2 *in fine* k.p.c. - jest władny do wydania stosownego postanowienia, w którym określi prawidłową wartość

przedmiotu zaskarżenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2016 r., I CZ 97/16, niepubl.).

W niniejszej sprawie jest bezsporne, że powód nie wskazał wartości przedmiotu sporu w odniesieniu do dochodzonych w pozwie niepieniężnych roszczeń majątkowych, zaś Sąd Okręgowy nie sprawdził wartości przedmiotu w tym zakresie stosownie do art. 25 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny trafnie wszakże przyjął, że nie zwalnia to pozwanej od wskazania w apelacji wartości rzeczonych roszczeń. Sformułowane w pozwie żądania zaniechania naruszania autorskich praw majątkowych powoda, polegające w szczególności na publikacji i zwielokrotnianiu książki, oraz wycofania pozostających w dystrybucji egzemplarzy książki i zniszczenia egzemplarzy pozostających w jej posiadaniu, mają oczywiście charakter majątkowy, co wynika z art. 79 ust. 1 pr. aut. Tymczasem pozwana określiła ich wartość na kwotę 0 zł, co polega na oczywistym nieporozumieniu, zwłaszcza, że to właśnie ona dysponuje informacjami, które pozwalają precyzyjnie określić wartość omawianych roszczeń. Okoliczności te sprawiają, że powołane wyżej orzeczenia Sądu Najwyższego nie są w pełni adekwatne w niniejszej sprawie.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.).

aj